

Rauramo ym.: Ehdotus laiksi arpajaislain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Aloite vastaa hallituksen esitystä n:o 274 laiksi arpajaislain 3 §:n ja arpajaisverolain 2 §:n muuttamisesta. Aloitteessa ehdotetaan lisättäväksi arpajaislain 3 §:ään uusi 6 momentti, jossa säädetään Oy Veikkaus Ab:n raha-arpa- ja veikkaukspelien ylijäämän jakamisesta. Aloite on tarkoi-

tettu käsiteltäväksi samanaikaisesti hallituksen esityksen n:o 274 kanssa. Oy Veikkaus Ab:n rahapeli-toiminnan laajentuminen ja sen tuoma liikevaihdon kasvaminen liittyvät läheisesti siihen, miten ja missä suhteessa raha-arpa- ja veikkaukspelien ylijäämä jaetaan.

PERUSTELUT

Oy Veikkaus Ab on saanut toimiluvan veikkaustoiminnan harjoittamiseen. Toiminnan tarkoituksena on varojen hankkiminen urheilun ja liikuntakasvatuksen sekä tieteen, taiteen ja nuorisokasvatustyön tukemiseen. Raha-arpa- ja veikkaukspelien ylijäämän käyttämisestä säädetään asetuksessa. Jakosuhteet edunsaajatahojen välillä on määrätty 1982 annetussa asetuksessa (725/82) siten, että urheilun ja liikuntakasvatuksen osuus on 36,6 %, Suomen Kansallisoopperan osuus 8 % ja Suomen Kansallisteatterin osuus 3 %. Jäljelle jäävä osa on tarkoitettu muuhun taiteen ja tieteen sekä nuorisokasvatustyön tukemiseen.

Edellä mainittua asetusta on vuosien 1992, 1993, 1994 ja 1995 (TAE) aikana väliaikaisesti muutettu vuodeksi kerrallaan, minkä seurauksena Veikkauksen ylijäämän jakosuhteet ovat muuttuneet. Urheilun ja liikuntakasvatuksen sekä nuorisokasvatustyön osuudet ovat pienentyneet muiden edunsaajatahojen osuuksien kasvaessa. Samalla on siirretty taiteen ja tieteen lakisääteisiä menoja veikkausvoittovaroilla katettavaksi. Eduskunta on kyseisten vuosien talousarviokäsittelyn yhteydessä edellyttänyt palattavaksi vuonna 1982 annetun asetuksen mukaiseen käytäntöön.

Valtio käyttää liikuntakulttuurin tukemiseen lähes yksinomaan veikkausvoittovaroja, minkä

johdosta em. osuuden leikkaaminen merkitsee aina määrärahojen vähenemistä. Toimintojen pitkäjänteinen ja suunnitelmallinen toteuttaminen kärsii myös jakosuhteiden määräytymisen sattumanvaraisuudesta.

Veikkausvoittovaroista liikunnalle osoitettavia määrärahoja käytetään ennen kaikkea rakenteiden ja laitosten ylläpitämiseen sekä lakisääteisiin valtionosuuksiin. Vapaata kansalaistoimintaa, jota varten veikkauksen tuottoa kerätään, tuetaan pääsääntöisesti vain valtakunnallisella ja pieneltä osin alueellisella tasolla.

Kuntien valtionosuusuudistuksen myötä poistettiin viimeiset siteet Veikkauksen ylijäämän ja paikallisten yhdistysten välillä. Samaan aikaan kunnat vähentävät yhdistysten avustuksia ja perivät liikuntatiloista kohoavia käyttömaksuja. Kun lisäksi arvonlisäveroitus lisää yhdistysten kustannuksia, saatetaan paikallinen yhdistystoiminta sellaisten taloudellisten rasitusten eteen, jotka uhkaavat vapaaehtoisen yhdistystoiminnan perusteita. Urheiluseurojen pitkäaikaisten velkojen kasvu on erittäin hälyttävää.

Väliaikainen Veikkauksen ylijäämän käyttöä koskeva asetuksen muutos johti vuonna 1994 siihen, että urheilulle ja liikuntakasvatustyölle osoitettiin ylijäämästä 36,6 %:n sijasta 27,3 %. Markkamääräinen vähennys oli 130,5 miljoonaa

markkaa. Vuoden 1995 talousarvioesityksessä liikuntakasvatuksen osuus on 24,3 %, jolloin markkamääräinen vähennys on jo 203 miljoonaa markkaa. Jakosuhteen palauttaminen 36,6 prosenttiin tekee mahdolliseksi määrärahojen osoittamisen suoraan paikallisen liikuntatoiminnan tukemiseen. Kohteena ovat ennen muuta paikalliset urheilu- ja liikuntaseurat sekä liikuntapaikkojen peruskorjaukset.

Veikkauksen ylijäämän jakamisesta on säädetty lailla. Ainoastaan tällä tavoin voidaan varmistaa veikkausvoittovarojen tarkoituksenmukainen jako sekä noudattaa eduskunnan asetusten muutosten yhteydessä ilmaisemaa kantaa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että Eduskunta hyväksyisi seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

arpajaislain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 1 päivänä syyskuuta 1965 annetun arpajaislain (491/65) 3 §:n 2 momentin 3 kohta ja 3 momentti, sellaisena kuin ne ovat, 3 §:n 2 momentin 3 kohta 11 päivänä joulukuuta 1992 annetussa laissa (1289/92) ja 3 §:n 3 momentti 27 päivänä marraskuuta 1981 annetussa laissa (813/81), sekä

lisätään 3 §:ään, sellaisena kuin se on muutettuna mainituilla 27 päivänä marraskuuta 1981 ja 11 päivänä joulukuuta 1992 annetuilla laeilla sekä 4 päivänä joulukuuta 1981, 20 päivänä elokuuta 1982 ja 15 päivänä maaliskuuta 1991 annetuilla laeilla (824/81, 644/82 ja 518/91), uusi 6 momentti seuraavasti:

3 §

(2 momentin 3 kohta ja 3 mom. kuten hallituksen esityksessä 274)

Oy Veikkaus Ab -nimisen osakeyhtiön toimeenpanemien raha-arpa- ja veikkauksien ylijäämä tulee jakaa siten, että määrärahasta käytetään vuosittain 36,6 prosenttia urheilu- ja liikuntakasvatukseen sekä kahdeksan pro-

senttia Suomen Kansallisoopperan tukemiseen ja kolme prosenttia Suomen Kansallisteatterin tukemiseen kuitenkin siten, että niille tarvittaessa annetaan myös lisäavustusta, sekä jäljelle jäävä osa tieteen, taiteen ja nuorisokasvatustyön tukemiseen.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

Helsingissä 28 päivänä lokakuuta 1994

Anssi Rauramo
Pauli Saapunki

Anna-Liisa Kasurinen

Boris Renlund
Maija-Liisa Lindqvist